УДК 316.74(470.21)

КЕРӘШЕННӘРНЕҢ БЕРДӘНБЕР ИЗГЕСЕ ПЕТР ГАВРИЛОВНЫҢ (1879–1937) ТОРМЫШ ЮЛЫ ҺӘМ НӘСЕЛ АГАЧЫ

Константинова Л.С.

«Үсәли урта гомуми белем мәктәбе» муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе

Мәкаләдә Татарстан Республикасы Мамадыш районы Олыя (Уткино) авылында туган керәшен рухание – Петр Гаврилович Гаврилов (1879–1937) турында бәян ителә. Аның биографиясенә кыскача экскурс бирелә. П.Г. Гавриловның шәҗәрәсе китерелә.

Ачкыч сүзләр: Петр Гаврилов, керәшеннәр, рухани.

2023 елда Мамадыш районы Юкәче авылында зур вакыйга булды. 29 июль көнне керәшеннәрнең бердәнбер Изгесе – Петр Гавриловичка Гавриловка багышланган литургия узды. Аны нәкъ менә шушы көнне атып үтергәннәр, искә алу көне дә шушы көнгә билгеләнгән. Бу чиркәү-керәшен телендә Петр Гавриловка багышланган беренче keләү (служба) иде. Икенче зур вакыйга – Юкәче чиркәвенә аның иконасы китерелде.

Петр Гавриловның тормыш юлы буенча хронологик таблица төзелде, шуның буенча аның биографиясе күрсәтелә.

Таблица

Дата	Тормыш юлы
18 июля 1879 г.	родился в д. Уткино (ныне Мамадышский район РТ)
1892(?) г.	ученик Центральной крещено-татарской школы
1896 г.	окончил Центральную крещено-татарскую школу
01.09.1897 г. – 01.05.1898 г.	преподавал в Братской школе д. Владимирово (ныне Мамадышский район РТ)

Константинова Л.С. Керәшеннәрнең бердәнбер изгесе Петр Гавриловның (1879–1937) тормыш юлы һәм нәсел агачы

1898 г.	закончил курсы церковного пения в Епархиальных педагогических курсах
01.05.1898 г. – 28.08.1903 г.	учитель церковно-приходской школы д. Ташлияр
1903–1905 гг.	учеба в двухгодичных курсах при Казанской духовной семинарии
28.08.1905 г.	рукоположен в священники церкви Кырынды Елабужского уезда Вятской губернии
05.05.1909 г. – сентябрь 1918 г.	служил в церкви с. Челны (ныне Менделеевский район РТ)
1918 г.	с «белыми» покинул г.Елабугу
июль 1919 г.	был принят в Томскую епархию, назначен в храм с. Тальменское Алтайской губернии
весна 1922 г.	назначен благочинным; 2 июля умирает супруга
1928 г.	назначен настоятелем церкви Барнаула, возведен в сан протоиерея
02.02.1929 г.	арестован; 5 апреля приговорен к трем годам ссылки
01.11.1936 г.	Арестован
29.08.1937 г.	Расстрелян

Петр Гавриловның нәсел агачы төзелде. 7 буын бабасы билгеле булды. Аның туганнары, балалары, дәвамчылары, нәселләрендәге күренекле кешеләр турында сөйләнә.

Керәшен үзәк мәктәбен тәмамалаган Петр Гаврилов башта приход мәктәпләрендә укытучы булып, укырга-язарга өйрәткән булса, соңыннан керәшен авылларында дини белем биргән. Үлемен геройларча кабул иткән. Җәзалауларга, кыйнап сорау алуларга карамастан диненә дә, халкына да, иленә дә тугры калган. Священник Димитрий Сизов әйткәнчә, «Петр Гаврилов та герой. Динебездә геройлык эшләгән кешеләрне без изгеләр дип атыйбыз».

Нәтиҗә ясап, шуны әйтәсе килә: керәшеннәр арасында мәгърифәтчеләр аз булмаган.

Без ике Петр Гавриловны беләбез: берсе аның Брест крепосте батыры, Советлар Союзы Герое – Петр Михайлович Гаврилов булса, икенчесе – дин әһеле, изгеләр исемлегенә кертелгән керәшен рухание – Петр Гаврилович Гаврилов.

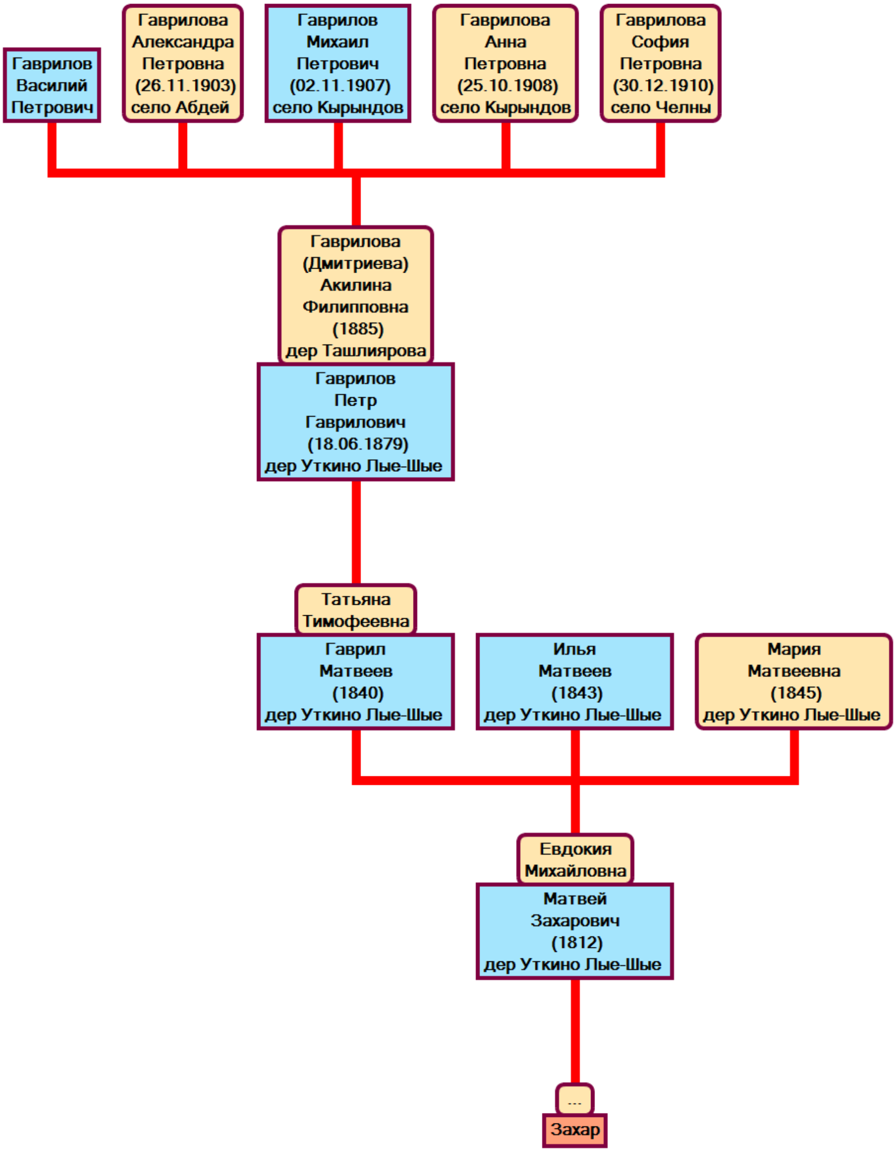
Гаврилов Василий Петрович
Гаврилова Александра Петровна (26.11.1903) село Абдей
Гаврилов Михаил Петрович (02.11.1907) село Кырындов
Гаврилова Анна Петровна (25.10.1908) село Кырындов
Гаврилова София Петровна (30.12.1910) село Челны
Гаврилова (Дмитриева) Акилина Филипповна (1885) дер Ташлиярова
Гаврилов Петр Гаврилович (18.06.1879) дер Уткино Лые-Шые
Татьяна Тимофеевна
Гаврил Матвеев (1840) дер Уткино Лые-Шые
Илья Матвеев (1843) дер Уткино Лые-Шые
Мария Матвеевна (1845) дер Уткино Лые-Шые
Евдокия Михайловна
Матвей Захарович (1812) дер Уткино Лые-Шые
...
Захар

Константинова Л.С. Керәшеннәрнең бердәнбер изгесе Петр Гавриловның (1879–1937) тормыш юлы һәм нәсел агачы

Автор турында мәгълүмат:
Константинова Лидия Семеновна – тарих һәм җәмгыять белеме укытучысы, Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районының «Үсәли урта гомуми белем бирү мәктәбе» муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе (Үсәли авылы, Россия Федерациясе); e-mail: lid-konstantinova@yandex.ru

БИОГРАФИЯ И РОДОСЛОВНАЯ КРЯШЕНСКОГО СВЯЩЕННИКА ПЕТРА ГАВРИЛОВИЧА ГАВРИЛОВА (1879–1937)

В статье повествуется о кряшенском священнике – Петре Гавриловиче Гаврилове (1879–1937), уроженце д. Уткино Мамадышского района Республики Татарстан. Дается краткий экскурс в его биографию. Приводится родословная П.Г. Гаврилова.

Ключевые слова: Петр Гаврилович Гаврилов, кряшены, священник.

Сведения об авторе:
Константинова Лидия Семеновна – учитель истории и обществознания МБОУ «Усалинская средняя общеобразовательная школа» Мамадышского района Республики Татарстан (с.Усали, Российская Федерация); e-mail: lid-konstantinova@yandex.ru

BIOGRAPHY AND GENEALOGY OF THE KRYASHEN PRIEST PETER GAVRILOVICH GAVRILOV (1879–1937)

The article tells about the Kryashen priest – Pyotr Gavrilovich Gavrilov (1879–1937), a native of the Utkino village, Mamadysh district of the Republic of Tatarstan. A brief excursion into his biography is given. The pedigree of P.G. Gavrilov is given.

Keywords: Pyotr Gavrilovich Gavrilov, Kryashens, priest.

About the author:
Konstantinova Lidia Semyonovna – Teacher of History and Social studies, Usalinskaya secondary school of the Mamadysh district of the Republic of Tatarstan (Usali village, Russian Federation); e-mail: lid-konstantinova@eandex.ru